

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

37. Quidam minister justitiæ ex timore cujusdam Magnatis non impedivit homicidium ab illo perpetratum, quare quæsit à me, an super irregularitatem contractam posset dispensationem obtinere ab ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

... de pres. Episc. part. 2. cap. 6. num. 46. Franc. Leo. ...
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum

... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum

... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum

... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum

... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum

... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum

... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum

... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum

... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum

... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum
... de pres. Episc. part. 2. cap. 8. num. 32. Petrum

ocultas, y no deduzidas à jurzio, se entiendo en aque-
llas, que provienen de alguna culpa; pero no en las
que nacen de defectos, y acciones inculpables, como son
las que contraen los ministros de justicia, acusadores,
testigos &c.

2. La parte afirmativa defenden Caspariano, Bar-
bosa, y otros Clasicos Autores, fundados tambien en
la misma facultad, que el Concilio concede à los
Obispos, para que puedan dispensar en todas las irre-
gularidades, que nacen de delitos occultos, excepto el
homicidio voluntario. De manera, que no siendo ho-
micidio propriamente (segun consta de doctrina de San
Augustin, y Santo Thomas,) el que es justo, juz-
gan, que por esta razon podran dispensar en el los
Obispos.] Ita ille.

3. Puto igitur utramque sententiam satis proba-
bilem esse. Et ratio affirmativa sententia defumitur
ex hoc Decreto Concilij, vbi conceditur Episcopis
facultas dispensandi in omnibus irregularitatibus ex
delicto occulto prouenientibus, excepta ea que ori-
tur ex homicidio voluntario. Atqui homicidium ex
defectu lenitatis non dicitur proprie homicidium:
homicidium enim est factum iniustum lege humana,
& diuina prohibitum, vt ex S. Augustino lib. 1. de li-
bero arbitrio, c. 4. tradit Sanctus Thomas 2. 2. q. 6. 4.
art. 6. Ergo Episcopus in homicidio iusto poterit di-
pensare. Et ita hanc sententiam me citato tanquam
probabilem admittit etiam nouissime Stephanus
Baunius Societatis I E S V in Theol. moral. tom. 2. tra-
ctat. 11. q. 59. §. dico sexto, ver. Et tamen contraria
opinio.

4. Nota tamen hic obiter cum Caspensi in *Curso
Theologico* tom. 25. dispus. 5. sect. 13. num. 94. posse
Prelatos Regulares dispensare in irregularitate con-
tracta ex defectu lenitatis circa suos subditos quod
ego alibi satis probaui.

RESOL. XXXVII.

Quidam minister iustitiæ ex timore cuiusdam Ma-
gnatis non impedit homicidium ab illo perpetratum,
quare quaesit à me, an super irregularitatem
contractam possit dispensationem obtinere ab Epi-
scopo vigore Concilij Tridentini sell. 14. c. 6.
Ex quo cursum inferuntur alij diuersi casus, videlicet
pro Medico, Rege, Gubernatores subditis, custodi-
bus viarum, Domino, patre, marito, tuto, cura-
tore, pedagogo, Aduocato, Procuratore; & testes
pro quolibet eorum est difficultas in textu huius
Resolutionis, an incurrant irregularitatem pro ho-
micidio, vel mutilatione sequuta ex eorum omi-
sione, negligentia, & iniuria. Ex p. 10. tr. 11. &
Mis. 1. Ref. 20.

§. 1. C ommuniter Doctores asserunt: si tenetis
ex iustitia homicidium impedire, te irre-
gularem fore, non impediendo, cum possis. Sic Na-
uarrus, cap. 27. n. 231. & 233. Hentiquez. lib. 24. c. 12.
numer. 10. Manuel Rodriguez, verb. irregularitas,
cap. 178. concl. 4. & 5. Suarez disp. 46. sect. 4. num. 3.
& 5. Auila 7. par. disp. 6. sect. 2. dub. 7. concl. 1. & 2.
Toletus, lib. 1. c. 83. num. 4. Bonacina, de irregulari-
tate, disp. 7. q. 4. punct. 8. num. 37. & alij apud ipsos.
Et probatur; quia causa moralis est homicidij; vt
dicitur in cap. Non inferenda & cap. Qui potest. 23.
q. 3. ibi. Qui potest obuiare, & perturbare peruersos,
& non facit; nihil est aliud, quam fauere impietati
eorum: neque caret scrupulo societatis occulta, qui
manifesto facinori desinit obuiare. Et in cap. ult. eius-
dem causa, & questionis, dicitur, Qui desinit obuiare,
cum possit consentit.

Sup. hoc in
Ref. præteri-
ta. §. Quid.
& in aliis
eius anno,
primæ dictæ
§.

Sup. hac do-
ctrina in to-
5. tr. 5. Ref.
110. à lin. 5.
verf. infer-
tur, & late in
Ref. 133. &
etiam pro
multis pera-
sonis delin-
guatis in
hoc textu.

Ex his inferitur primò irregularem fieri Medicum, publico, vel particulari stipendio conductum; si eius omissione, negligentia, aut ignorantia infirmus moriatur; unde talis dicitur à Medico occidit; argumèto, *Omnis absti. distinet. 50.* Et ratio est, quia ratio stipendij tenetur ex iustitia. Quod etiam procedit, quamvis Medicus infirmum deserat, eò quòd mercedem ei non soluit; quia postquam semel curam infirmi suscepit, perseverare tenetur: nam contractus, qui in initio sunt voluntarij, post factum sunt necessarij: & præcipue cum post infirmi conualescentiam, vel mortem possit stipendia, & sumptus exigere. Neque excusatur ex copia aliorum medicorum, qui vocari possunt; nisi ipse ætiam æquè peritum aduocet, quem pro seipso substituat. Nec similiter excusabitur, si infirmus nolit ei obedire; licet enim, tunc, peccet; ægrotus nolendo medicamenta sumere, unde si, moriatur sibi soli debet imputari: quia tamen in hoc casu tenetur Medicus inuitum curare; in culpa erit si, inuito ægrotò, Medicus opportuna non dederit ex Glosa, *in principio, distinet. 8.*

3. Inferitur secundo; irregularem etiam esse Regem, & Gubernatorem, ob cuius omissionem, & incuriam subditus occiditur, aut mutilatur; cum lege iustitia teneatur eum defendere. Et idem erit de subditis, qui ratione subiectionis, superiores suos defendere tenentur, si eos occidit permittant: argumèto *cap. Rege, cap. Administratoris 23. quest. 5.* est ergo de iure iurando *cap. de form. 22. quest. 5.* Idem dico de illis, qui stipendio assumptum custodiam viarum; si culpabiliter viatorem occidit, aut mutilari permittant. Similiter est irregularis, qui ex promissione se obligauit ad defendendum alterum, si eius defensionem omittat, & ille occidatur; quod est intelligendum de obligatione mercenaria, quia si obligatio liberalis sit, aut iactatoria, irregularis non erit; quia hæc non inducit obligationem ex iustitia sed ad summum ex fidelitate. Idem est dicendum de domino erga seruum, patre erga filium, marito erga uxorem, tutore erga pupillum, curatore erga minorem, pædagogò erga paruulum, si moriantur, eò quòd eis debita alimenta non admittent.

4. Inferitur tertio, idem esse dicendum de aduocato, ac procuratore assumptum patrocinium dolose deserentibus: si reus ob talem defensionem morte puniatur: imo etiam erunt irregulares si patrocinium non deserentes, ob eorum tamen ignauiam, vel imperitiam in defendendo, reus occidatur. Et idem est de teste in iudicium legitime adducto; si veritatem taceat, & ob eius silentium reus morte puniatur.

5. His tamen non obstantibus probabiliter aliqui opinati sunt, non impediens homicidium, non incurtere irregularitatem, etiam si ex iustitia teneantur illud impedire; quia Textus in contrarium, ubi supra, adducti, loquuntur tam de obligato ex iustitia quam ex charitate. Tum & præcipue, quia esto non impediens maleficium, cum possit; fauere dicatur, & in illud consentire: non tamen fauere directè, & propriè, sed interpretatione iuris. Ideoque *in leg. Quid ergo vers. Certe. ff. de his qui notantur infamia* dicitur de hoc omitente, Quodammodo fecisse videtur: quasi non perfectè fecerit. *Et in Regul. qui non fecit 164. ff. de Regulis iuris. Qui non fecit quod non facere debet, videtur facere aduersus ea, que non facit.* Expende, non dixisse Textum absolute, facit: sed, videtur facere. Verum, stando in sententia affirmatiua communi, Respondeo ad casum propositum non impediens homicidium, ad quod tenebatur ex iustitia; si ex timore hoc fecit,

posse de irregularitate incurfa dispensationem ab Episcopo obtinere. Et ita hanc sententiam docet Castrus Palau, *tom. 6. disp. 6. punct. 15. §. num. 6.* ubi sic ait: Superest dubium, An irregularitas, quæ constituitur ob non impediendum homicidium, censenda sit irregularitas, ex homicidio voluntario, vel casuali? Breuiter responde; id sumendum esse ex intentione qua moueris ad non impediendum. Si enim ex odio in personam non impedis; manifestum est, te esse irregularem ex homicidio voluntario; quia ea omissione vis eius mortem euenire. Si autem non ex odio in personam, sed ex alio respectu, scilicet ex humano timore, negligentia, aut avaritia cessas homicidium impedire; nullatenus censendus es irregularis ex homicidio voluntario, sed casuali; quia præter tuam voluntatem euenit. Ita ille, qui citat Suarez, & Bonacinam, quibus ego, vt dixi, adhaereo.

RESOL. XXXVIII.

An irregularitas orta ex homicidio iusto sit per Episcopum dispensabilis?

Et an Prælati Regulares possint dispensare cum suis subditis super irregularitate proueniens ex bello iusto? Ex part. 4. tit. 2. Res. 70.

§. 1. Negatiuè respondet Gauantus in *enchirid. Sup. hanc Episcopos. ver. irregularitas, numer. 105.* Alzedus in *praxi Episcop. part. 2. cap. 6. num. 46.* Guttierrez in *Can. quest. lib. 2. cap. 6. num. 170.* Cornejo ubi *infra. Molina de iustit. tom. 4. tract. 3. & aliter dist. 79. num. 8. Filliucius tom. 1. tract. 19. cap. 10. num. 281.* & alij communiter. Ratio est, quia Concil. Trident. in *sess. 24. capit. 6.* tantum concedit Episcopis facultatem dispensandi in irregularitate ex delicto. Aliqui tamen asserunt Episcopum posse dispensare in irregularitate iuste occisionis, quia hoc conceditur Episcopis in dicto loco Concilij, dum excipitur homicidium voluntarium nam ibi sub nomine homicidij voluntarij excipitur tantum occisio hominis iniusta, prohibita in quinto præcepto Decalogi, & ideo hanc sententiam tenet Barbosa de *potestate Episcop. part. 2. allegat. 39. num. 47.* Bannez in *2. 2. quest. 40. artic. 2. dub. 4.* Medina in *summa part. 1. cap. 12. §. 12.* Campanili in *diner. iur. Can. rubr. 11. cap. 23. num. 138.* Hieronymus Rodriguez in *compend. quest. regular. resolut. 81. numer. 3.* Nouarius in *iure nouo Pontif. conclus. 81. num. 3.* & Ioan. de la Cruz in *director. part. 2. irregular. dub. 9. conclus. 1.* probabilem esse docet, licet, & meritò, in *conclus. 2.* negatiuam sententiam tanquam probabiliorē teneat. Verum ego puto Prælatos Regulares absolute posse dispensare cum suis subditis super irregularitate proueniens ex bello iusto, vt tenent Filliucius loco *citato*, & Hieronymus Rodriguez in *compend. quest. regular. resolut. 52. numer. 23.* quia sub nomine homicidij voluntarij, vt supra dictum est, & obseruat in specie Vega in *espejo de curas tom. 2. cap. 12. §. 32. numer. 325.* & alij, non includitur homicidium iustum, como (ait ipse) *el echo por los ministros de iusticia vel echo por los soldados en guerra iusta.* Et ita nostram sententiam præter Doctores citatos tenet etiam Petrus Cornejo in *3. part. D. Thome tract. 5. de irregul. disputat. 13. dub. 3. quest. 2.*